

Samen sterk voor een sociaal en rechtvaardig Zeist

Zeist duurzaam, inclusief en rechtvaardig

Verkiezingsprogramma 2026-2030 van de SP Zeist
voor Austerlitz, Bosch en Duin, Den Dolder, Huis ter Heide en Zeist

SP Zeist

november 2025

Onze speerpunten

Een goede en betaalbare woning voor iedereen

Wonen is geen markt en daarom is de SP fel tegen de verkoop van bestaande sociale huurwoningen en stellen wij een minimum eis van 40% sociale huurwoningen en 30% middeldure huur bij nieuwbouwprojecten. Wij blijven strijd voeren tegen huisjesmelkers in de particuliere huursector en willen dat er streng wordt opgetreden tegen speculatie met laag in de prijs gezette nieuwbouwwoningen.

Een einde aan de ongelijkheid

De SP strijdt vóór een eerlijke verdeling van de welvaart en vóór bestaanszekerheid van alle inwoners van onze gemeente. Wij strijden tégen armoede en tégen kansenongelijkheid, vooral in het onderwijs.

Een gemeente die de lokale ondernemer koestert én ondersteunt

De SP wil dat de gemeente zich meer inzet om de lokale ondernemer, zowel de gevestigde als de startende, te behouden voor Zeist en de dorpen Austerlitz en Den Dolder. De ruggengraat van de Zeister economie wordt immers niet gevormd door de (wegtrekkende) financiële instellingen als Triodos, Achmea of PGGM, maar door het MKB.

Een inclusieve samenleving

De SP strijdt voor een inclusieve samenleving waarin iedereen dezelfde rechten heeft. Racisme en discriminatie hebben hierin geen plaats en de gemeentelijke overheid moet hierin het goede voorbeeld geven.

Een rechtvaardige democratie

De SP strijdt voor een rechtvaardige gemeentelijke democratie die de burgerrechten en privacy van al haar inwoners beschermt. Openbaarheid en transparantie voor een goede controle op de macht, inspraak en het correctief referendum om de macht te kunnen corrigeren zijn daarbij, wat de SP betreft, onmisbaar.

Een duurzame en gezonde leefwereld

De SP strijdt voor een duurzame toekomst van onze gemeente. Dit begint natuurlijk met een goede luchtkwaliteit, schone grond en voldoende (recreatief) groen. Maar het gaat ook over goed geïsoleerde huizen en vraagt om een verkeersbeleid dat gericht is op duurzaamheid en verkeersveiligheid. Een duurzame gemeente is goed voor mens, dier én ondernemer.

1. Wonen

Wonen is geen markt maar een grondrecht.

Jarenlang heeft Zeist vastgehouden aan de eis van minimaal 30% sociale huurwoningen, maar een ophoging zou beter zijn, nu blijkt dat de sociale woningvoorraad in Zeist niet is toegenomen, maar juist afgenomen. Zeist heeft nog steeds veel te weinig betaalbare woningen huur- en koopwoningen. Een inschrijftijd van meer dan 10 jaar voor een huurwoning blijft voor ons onacceptabel.

De inzet van de SP is om:

(1.1) veel meer betaalbare woningen te realiseren, waarvan zeker 40% in de categorie sociale huur en ook minstens 30% middeldure huur. Al deze woningen hebben een gereguleerde huurprijs.

(1.2) ook ruimte te bieden aan 'betaalbare' koop om zo ook starters met een modaal inkomen aan een huis te kunnen helpen. Voor de starters die al in Zeist woonachtig zijn en vanwege hun inkomen geen hypotheek kunnen krijgen moet, om deze 'betaalbare' koopwoningen daadwerkelijk voor deze groep beschikbaar te maken, een starterslening van de gemeente beschikbaar zijn. Aan de hiermee geholpen starters (en eventuele latere kopers) wordt wel een zelfbewoningsplicht opgelegd en de gemeente ziet er op toe dat deze woningen in de 'betaalbare koop' in de eerste tien jaar niet met winst worden doorverkocht. Overtredingen van het antispeculatiebeding door verkoper of makelaar mogen financieel niet lonend zijn.

(1.3) de gemeente met corporaties én commerciële verhuurders afspraken te laten maken om een einde te maken aan de sloop en verkoop van sociale woningen. Sloop mag alleen als het onvermijdelijk is, in combinatie met nieuwbouw van minimaal hetzelfde aantal nieuwe sociale woningen.

(1.4) langdurige leegstand te bestrijden, waarbij de gemeente meer regie neemt om leegstaande winkel- en kantoorpanden bij langdurige leegstand te hergebruiken of om te vormen tot betaalbare woningen. De gemeente moet daarbij ook de mogelijkheid krijgen om, middels een leegstandverordening, langdurige leefstand (van meer dan een jaar) te beboeten of te belasten.

(1.5) kantoor- of winkelpanden bij een nieuwe bestemming te renoveren in plaats van te slopen, zoals nu gebeurt bij het voormalige V&D-pand en in de toekomst mogelijk ook met het PGGM-gebouw. Want sloop is altijd duurder (en minder duurzaam) dan renovatie.

(1.6) huisjesmelkers te bestrijden, door de zelfbewoningsplicht streng te handhaven.

(1.7) op braakliggende terreinen herbruikbare kleine (container)woningen te plaatsen.

Deze spoedwoningen bouwen we als starterswoningen, voor statushouders en jongeren. Tijdelijke woningen bouwen we alleen als er niet op korte termijn permanente bouw kan plaatsvinden.

(1.8) de gemeente en woningcorporaties te laten zorgen voor inbraakveilige huizen.

(1.9) de publieke ruimte door de gemeente goed te laten onderhouden.

(1.10) vanuit de gemeente niet alleen van corporaties maar ook van particuliere verhuurders te eisen dat zij de woningen goed onderhouden.

(1.11) bij nieuwbouw meer in te zetten op houtbouw en andere duurzaam geproduceerde bouwconstructie-materialen, die naast milieuwinst (minder CO-2 uitstoot) ook vaak bijdragen aan een gezondere woonomgeving.

(1.12) verkamering van eengezinswoningen, zeker als de brandveiligheid in het geding is, tegen te gaan; het splitsen van grote woningen/villa's in twee kleinere zelfstandige woningen of het bijbouwen van een (mantelzorg)woning op eigen erf daarentegen wel mogelijk te maken als de nieuw toe te voegen woningen voldoen aan alle eisen.

(1.13) de gemeente het Meldpunt Goed verhuurderschap meer bekendheid te laten geven.

(1.14) bij nieuwbouwprojecten hoogbouw te beperken tot maximaal 6 bouwlagen. Hoger bouwen is uiteindelijk niet efficiënt (de bouw kost meer geld, er is meer ruimte nodig voor infrastructuur, aanleg van elektrische installaties) en draagt er ook aan bij dat inwoners elkaar minder ontmoeten.

2. Armoede, schulden problematiek, sociale zekerheid

Armoede maakt de ongelijkheid zichtbaar en gaat dan ook over een eerlijke verdeling van inkomen, vermogen en het dragen van lasten. Armoede zorgt voor een sociale achterstand en minder kansen in het onderwijs. Daarom moet de gemeente mensen in armoede of schulden wijzen op hun rechten, om zo de problematiek te verlichten. Kinderen mogen nooit de dupe zijn van schulden.

De inzet van de SP is om:

(2.1) de gemeente alle ruimte te laten benutten om armoede te bestrijden, door regelingen zo breed mogelijk toe te passen en de mensen actief te informeren over alle regelingen voor financiële hulp. Onderdeel hiervan is het automatisch toekennen van kortingen en kwijtscheldingsregelingen. De overheid moet zijn burgers niet bij voorbaat wantrouwen als profiteur of zelfs fraudeur, maar moet juist, vanuit haar taak als dienstverlener, er voor de burger zijn om hem te helpen.

(2.2) huisuitzettingen ten allen tijde te voorkomen, zeker als er kinderen bij betrokken zijn. Voor notoire overlastgevers moet in uiterste gevallen een plek komen in containerwoningen die op niet in gebruik zijnde gronden van bedrijfsterreinen geplaatst kunnen worden. Bij huurschuldproblematiek voorkomen we gedwongen uithuisplaatsingen van kinderen.

(2.3) slachtoffers van het Toeslagenschandaal die in onze gemeente wonen en nog steeds wachten op compensatie te ondersteunen zolang dat nodig is. De gemeente moet hier een voortrekkersrol in vervullen.

(2.4) de gemeente een leidersrol op zich te laten nemen bij het aanpakken van problematische schulden. Ook moet zij kijken naar mogelijkheden voor het opkopen van schulden, om zo (onder voorwaarden) de kans op een geslaagde nieuwe start te vergroten.

(2.5) bij uitstroom van een uitkering naar een baan vaste contracten de norm te laten worden en niet flexbanen zonder kans op verlenging.

(2.6) de gemeente te bewegen om iedereen met arbeidsvermogen de kans te bieden om daadwerkelijk duurzaam werk te gaan doen. Voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt moet voor goede begeleiding worden gezorgd. Dit is maatwerk, waarvoor iedereen die een gemeentelijke uitkering ontvangt in aanmerking moet komen.

(2.7) een bepaald aantal mensen dat in onze gemeente een uitkering ontvangt ook mee te laten doen met een proef voor onvoorwaardelijke verstrekking van een uitkering (basisinkomen) gedurende een of twee jaar, bijvoorbeeld via de stichting Het Bouwdepot.

(2.8) de gemeente zelf het goede voorbeeld te laten nemen, door ook arbeidsgehandicapten in dienst te nemen.

(2.9) bij recht op bijstand deze ook voor jongeren direct beschikbaar te stellen.

(2.10) het minimabeleid, waaronder de Geld-Terug-Regeling, uit te breiden naar huishoudens met een inkomen tot 150% van het sociale minimum.

(2.11) de kostendelersnorm niet toe te passen.

(2.12) voor het ophalen van het grofvuil aan inwoners geen kosten meer in rekening te brengen.

3. De jeugd, de toekomst

Te veel kinderen trekken weg uit Zeist als ze volwassen worden. Daarom moet Zeist aantrekkelijker worden om in te wonen, ook als je tiener of jong volwassene bent. Dat vraagt ook dat de gemeente meer naar de wensen van jongeren luistert. Natuurlijk speelt het niet beschikbaar zijn van betaalbare woningen een zeer belangrijke rol, fatsoenlijke huisvesting moet prioriteit één zijn.

De inzet van de SP is om:

(3.1) de gemeente een actieve rol te laten spelen om Zeist voor jongeren aantrekkelijk te maken. Hierbij gaat het om betaalbaar wonen, werken, sporten, cultuur en uitgaan.

(3.2) straatdealers aan te pakken, te beginnen in de omgeving van scholen en instellingen.

(3.3) een prettige en veilige woonomgeving voor gezinnen met jonge kinderen te realiseren. In elke buurt zorgen we voor voldoende veilige speelgelegenheid voor kinderen volgens de norm van Jantje Beton.

(3.4) een verbod in te stellen op mobieltjes in alle scholen.

(3.5) wachtlijsten als het gaat om jeugdzorg en woningtoewijzing terug te dringen en het liefst naar nul te brengen. Jeugdzorg begint dicht bij de mensen en daarom is het belangrijk dat laagdrempelige zorg, zoals bij het Centrum voor Jeugd en Gezin en de sociale wijkteams extra mankracht krijgen.

(3.6) jongeren meer te betrekken bij de politiek en het beleid van de gemeente. De jongerenraad moet meer betrokken worden bij de gemeenteraad en het jongerendebat moet worden uitgebreid.

4. Maatschappelijke veiligheid en privacy

Uit de statistieken lijkt de maatschappij steeds veiliger, maar zo voelt men dit niet altijd. Het gevoel van veiligheid wordt beter als wij willen inzetten op preventieve veiligheid in al onze buurten en voor alle mensen. Straatintimidatie en geweld tegen vrouwen en meisjes en lhbt-ers is een maatschappelijk probleem dat serieus moet worden aangepakt, net als het geweld tegen vrouwen dat achter de voordeur plaatsvindt.

De inzet van de SP is om:

(4.1) meer wijkagenten en boa's, met kennis van hun buurt, op straat te hebben om de veiligheid en leefbaarheid in onze gemeente met al haar kernen te vergroten.

(4.2) aanrijtijden van politie, brandweer en ambulance niet verder onder druk te zetten door snelheidsbeperkende maatregelen ook op uitvalswegen te nemen.

(4.3) flitscamera's te plaatsen op wegen waar stelselmatig te hard wordt gereden, waarbij (op termijn) de gemeente de inkomsten uit deze snelheidsovertredingen int.

(4.4) de brandweerpost van Den Dolder op dezelfde wijze als die van Zeist uit te rusten met een bosbrandvoertuig en drones om de groter wordende risico's op natuurbranden goed te kunnen bestrijden.

(4.5) meer aandacht te geven aan preventie van overlast. Dit kan onder andere door uitbreiding van de wijkteams en meer inzet van buurtvaders en buurtmoeders. De (sociale) wijkteams krijgen een groter budget om zaken in hun wijk met de bewoners zelf te regelen.

(4.6) met preventie ook het geweld tegen vrouwen te kunnen terugdringen.

(4.7) onveilige plekken door de gemeente in kaart te laten brengen en deze, net als donkere fietsroutes, zoals de Noordweg-Noord en de Griftlaan, met verlichting veiliger te maken.

(4.8) de gemeente harder te laten optreden tegen (nacht)horeca die stelselmatig zo veel geluidsoverlast creëren, of indirect van hun bezoekers op straat, dat dit de leefbaarheid in de omgeving schaadt. Bijvoorbeeld door middel van sluiting van het horecapand.

(4.9) de gemeente stappen zet om de veilige opslag en het veilig gebruik van persoonsgegevens te garanderen, zodat daar geen misbruik van gemaakt kan worden.

(4.10) de uitwisseling van persoonsgegevens te beperken door dit alleen toe te staan als de personen van wie gegevens worden uitgewisseld vooraf duidelijk geïnformeerd worden waartoe deze uitwisseling dient en zij daartegen ook bezwaar kunnen maken.

(4.11) de gemeente projecten te laten faciliteren om burgers beter weerbaar te maken tegen digitale bedreigingen.

(4.12) de gemeente met het Rijk tot een oplossing te doen komen om Fivoor te helpen met het vinden van een alternatieve locatie in een andere gemeente. Als verhuizing niet zou lukken voor de overeengekomen datum van 1 januari 2027, moet de gemeente Fivoor in de mogelijkheid stellen de zorg voor de op dat moment aanwezige cliënten nog te kunnen leveren. Als sprake zou zijn van verlenging van de tijd dat Fivoor op de Willem Arntzhoeve kan blijven bestaan, moeten we bereid zijn te accepteren dat de geplande woningbouw op dit terrein voor een groot deel mogelijk geen doorgang meer kan vinden.

5. Acceptatie en integratie

De SP wil dat alle vormen van racisme en discriminatie worden bestreden, en dat de gemeente daar, zoals bij Save Streets, een actieve rol in speelt. Hierbij gaat het niet alleen om het tegengaan van ongelijke behandeling op school en bij publiek gefinancierde projecten, maar ook om de toegankelijkheid van openbare gebouwen en de publieke ruimte. De gemeente geeft het goede voorbeeld, heeft een trekkersrol en laat ook periodiek toetsen dat Zeist vrij is van racisme en discriminatie.

De inzet van de SP is om:

(5.1) meer te doen aan voorlichting in het basis- en voortgezet onderwijs. Zo nodig wordt ingezet op concrete scholingen en specifieke werktrajecten en worden met projecten in de buurt (bijvoorbeeld met gezamenlijke maaltijden) mensen bijeen gebracht.

(5.2) nieuwkomers in Zeist de juiste mogelijkheid te geven om te integreren door middel van taal en inburgeringscursussen met goede, erkende begeleiding, waarbij financiële barrières worden weggenomen.

(5.3) de gemeente, in samenspraak met uitvoerders en doelgroepen (zoals blinden), er toe te bewegen de informatievoorziening rondom toegankelijkheid te verbeteren. Onder andere door hen actief en gericht te informeren over tijdelijke problemen met toegankelijkheid, bijvoorbeeld bij wegwerkzaamheden of verbouwingen van publieke gebouwen.

(5.4) naar rato als gemeente te blijven bijdragen aan de opvang van vluchtelingen.

6. Onderwijs

Hoewel onderwijs grotendeels landelijk wordt geregeld, vinden wij dat de gemeente op dit vlak meer verantwoordelijkheid kan nemen. Met goed onderwijs en het bijbrengen van vaardigheden bied je alle inwoners zo veel mogelijk gelijke kansen.

De inzet van de SP is om:

- (6.1)** de gemeente, er voor verantwoordelijk dat elke leerplichtige in de gemeente onderwijs kan volgen, een actievere rol te laten spelen in het samenwerkingsverband tussen de scholen en wachtlijsten daarbij worden weggewerkt.
- (6.2)** meer te doen om basisscholen evenwichtig over de buurten te verdelen. Bij het opzetten van nieuwe wijken en buurten (zoals Eikenstein, het PGGM-terrein, Huis ter Heide Zuid en West) dient de gemeente er rekening mee te houden dat dit ook gevolgen heeft voor de vraag naar onderwijs.
- (6.3)** de gemeente te laten bijdragen aan verbetering van de veiligheid in en rond scholen.
- (6.4)** vanuit de gemeente voldoende middelen beschikbaar te blijven stellen om de laaggeletterdheid en analfabetisme onder volwassenen terug te brengen.
- (6.5)** meer activiteiten voor kinderen te laten plaatsvinden, zoals workshops met sport en cultuur. Hierbij moet de samenwerking worden gezocht met onder andere welzijnsorganisaties en sportverenigingen.
- (6.6)** de kosten voor huiswerkbegeleiding en ondersteuning, indien de school dat wenselijk acht, te vergoeden vanuit een gemeentelijke regeling waarbij deelnemende scholen zelf ook ruimtes ter beschikking stellen voor bijlessen of zomerprogramma's.
- (6.7)** schoollokalen ook een fysiek gezonde omgeving voor scholieren te laten zijn, door als gemeente te bevorderen dat scholen hun lokalen met goede ventilatiesystemen inrichten.
- (6.8)** pestgedrag, op school of online, hard aan te pakken, om te beginnen door scholen te verplichten pestgedrag van leerlingen met wetenschappelijk bewezen antipest-programma's te corrigeren.
- (6.9)** in Zeist ontbijt op school aan te bieden op scholen waar dit nodig is.
- (6.10)** de voorschoolse educatie uit te breiden naar behoefte en gratis te maken voor gezinnen tot 150% van het sociaal minimum.

7. Gezondheid, milieu en duurzaamheid

Gezondheid begint met een gezonde werk- en woonomgeving en schone lucht, water, grond en voeding. Het groen in onze gemeente, de stadsparken, buitenplaatsen en bossen van Zeist dragen in belangrijke mate bij aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Toch heeft veel van onze natuur te lijden onder de gevolgen van klimaatverandering. Weersextremen, met periodes van langdurige droogte of juist van wateroverlast zullen vaker voorkomen. Ook het oprukken van de wolf en invasieve exoten, zoals de Aziatische hoornaar, de reuzenteek en de tijgermug hebben een nadelige impact voor (de gezondheid van) mens en natuur. Als het niet mogelijk is om al deze ontwikkelingen te keren, zullen we als samenleving een manier moeten vinden om

de met deze ontwikkelingen meekomende risico's op onze gezondheid en de natuur zelf zo klein mogelijk te houden.

Maar de gezondheid gaat ook over de inrichting van (zorg)voorzieningen en de leefomgeving van onze inwoners binnenshuis. Daarbij levert een grotere aandacht voor verduurzaming bij renovaties van oude(re) panden en duurzaamheid bij nieuwbouw (in het bouw materiaal, constructie en installaties evenzeer als in het bouwproces) niet alleen energiebesparing en milieuwinst op, maar ook een betere gezondheid voor de bewoners. Daar is nog een wereld te winnen én dus te verbeteren.

De inzet van de SP is om:

(7.1) onze gemeente rookvrij te maken, waarbij ook het vaperen van jongeren wordt ontmoedigd.

(7.2) houtstook te beperken, door een verbod in te stellen op dagen dat het RIVM een stookalert met code oranje of rood heeft afgegeven.

(7.3) de maximum snelheid op de A28 bij Zeist terug te brengen naar 80 km/uur.

(7.4) actief voorlichting te geven over een gezonde leefstijl en gezonde voeding; hierbij wordt kennis van de GGD meegenomen.

(7.5) het aantal toiletten en daarnaast ook het aantal watertappunten in de openbare ruimte, waaronder in speeltuinen, uit te breiden.

(7.6) bij nieuwbouwprojecten duurzaamheid hand in hand te laten gaan met een gezonde leefomgeving, zowel binnen- als buitenshuis.

(7.7) wooncorporaties en andere grote verhuurders te verplichten om al hun woningen te verduurzamen door deze goed te isoleren (tot minimaal label B) met daarbij speciale aandacht voor een gezond binnenklimaat. De gemeente mag dan zelf ook niet achterblijven met de verduurzaming van de woningen die zij zelf nog bezit.

(7.8) gemeenten huurders van particuliere en commerciële verhuurders niet in de kou laat staan door ook voor deze groep subsidie beschikbaar te stellen voor het plaatsen van zonnepanelen om daarmee tot energiezuinige woningen te komen. Onwillige verhuurders worden verplicht daaraan mee te werken.

(7.9) in onze gemeente het aantal huisartsenposten uit te breiden nu dit aantal stagneert, terwijl de komende jaren wel grote woningbouwprojecten (PGGM, renovatie Staatsliedenkwartier, stationsgebied Driebergen-Zeist) op stapel staan. Ook moet in onze gemeente een post voor spoedeisende hulp beschikbaar blijven waar iedereen terecht kan.

(7.10) er streng op toe te zien dat de aanrijtijden voor de ambulance niet overschreden worden.

(7.11) burgers, huurders of woningeigenaren bij verplichte verduurzaming niet in financiële problemen te brengen.

(7.12) de gemeente in kaart te laten brengen welke maatregelen nog genomen kunnen worden om de opmars van invasieve soorten te vertragen.

(7.13) de gemeente, samen met andere gemeentes van de Utrechtse Heuvelrug, de provincie en waterschappen, tot een actieplan met te nemen maatregelen te laten komen om de beschikbaarheid van voldoende drinkwater in de toekomst te kunnen garanderen.

8. Ondernemers, economie en werkgelegenheid

De gemeente is toch de overheid waarmee de ondernemers het meeste te maken hebben. Goed contact met onze ondernemers moet dan ook een speerpunt zijn. De gemeente moet bij plannen voor het compacter maken van het centrumwinkelgebied de belangen van haar ondernemers goed in het oog houden en niet te veel sturen om ondernemers aan minder drukke winkelstraten als de Achterheuvel en 1e Hogeweg te verplaatsen naar de Slotlaan, als de ondernemers daar zelf niet achter staan. In contrast hiermee lijkt onze gemeente aan eigenaren van langdurig leegstaande panden en aan de eigenaar van het complete oude deel van winkelcentrum Kerckebosch wél alle ruimte te geven om hun winkelpanden te laten verpauperen.

De inzet van de SP is om:

- (8.1) de gemeente hun eigen panden voor realistische huurprijzen te laten verhuren. Gemeentelijk vastgoed wordt niet verkocht, zeker niet in het centrum en moet zoveel mogelijk maatschappelijk nuttig worden gebruikt.
- (8.2) Zeister ondernemers en het MKB te betrekken bij en een stem geven in bouw- en herinrichtingsplannen voor de Zeister winkelgebieden samen met de inwoners, bijvoorbeeld bij de plannen voor de herinrichting van het Marktpllein en het Emmaplein.
- (8.3) winkelstraten als de Voor- en Achterheuvel en 1e Hogeweg als levendige winkelstraten te behouden zodat de daar gevestigde lokale ondernemers er ook in de toekomst hun boterham kunnen blijven verdienen.
- (8.4) het gebouw van De Klinker niet te slopen, want dat is kapitaalvernietiging.
- (8.5) “maatschappelijk verantwoord ondernemen” een belangrijk onderdeel te laten zijn van de eisen rondom aanbestedingen, evenals een fatsoenlijk minimumloon van 18 euro. Bij voorkeur wordt samengewerkt met lokale bedrijven.
- (8.6) leegstand te bestrijden, allereerst door in gesprek te gaan met de verhuurders om de huur te verlagen, zodanig dat het voor ondernemers ook aantrekkelijk wordt om daar een zaak te beginnen. Daarvoor is het wel nodig dat de gemeente een leegstandsverordening gaat invoeren.
- (8.7) als panden gedurende langere tijd leegstaan de verhuurder ook het huurdersdeel van de WOZ te laten betalen plus een oplopende leegstandsboete.

9. Verkeersveiligheid, verkeer en vervoer

In Zeist is autogebruik nog te vaak leidend voor de indeling van de publieke ruimte, terwijl auto's onveiligheid veroorzaken en slecht zijn voor het milieu. Daarom wil de SP meer focus op openbaar vervoer en fietsverkeer. Daar waar de auto nog wel een plaats heeft, doen we dat zorgvuldig. We stimuleren deelauto-gebruik.

De inzet van de SP is om:

(9.1) verdere afbraak van buslijnen een halt toe te roepen. Goed en fijnmazig OV heeft een gunstig effect op de mobiliteit van jong en oud. Minder auto's in het centrum, zonder dat daardoor mensen minder gaan winkelen kan bijvoorbeeld door in te zetten op elektrische pendeldiensten tussen parkeerplaatsen, het station en het centrum.

(9.2) in Zeist als 'groene' gemeente meer aandacht te geven aan fietsers, door te zorgen voor goed en veilig berijdbare en goed verlichte fietsroutes. Dit kan door uitbreiding van het aantal fietsstraten (waar de fiets voorrang heeft) van en naar het centrum, maar ook in het centrum zelf kunnen er zaken worden verbeterd, onder andere door uitbreiding van het aantal fietsenstallingen. Fietsers moeten vaker voorrang krijgen bij verkeerslichten. We verbeteren de markering van fietspaden en fietsstroken, in het bijzonder de voor fietsers en voetgangers onoverzichtelijke situatie op de Voorheuvel, 1e Hogeweg en de Slotlaan.

(9.3) verkeersveiligheid niet ondergeschikt te maken aan doorstroming. De gemeente gaat voorzichtig om met verkeersremmende maatregelen en houdt dit simpel en effectief. Eenduidige oplossingen, die de mensen makkelijk kunnen begrijpen, hebben de voorkeur.

(9.4) de 30-kilometerzones uit te breiden in combinatie met handhaving op deze erftoegangswegen.

(9.5) de spoorwegovergang in Den Dolder voor motorverkeer pas af te sluiten als vaststaat dat de omleidingsroute ook veilig is. De gemeente zou opnieuw met het Rijk in gesprek moeten om de meest veilige optie, die over landgoed Den Eng voert, te kunnen realiseren. Waarbij de inzet dan is om van het Rijksvastgoed als eigenaar van dit landgoed, wél medewerking te krijgen.

(9.6) Het viaduct over de A28 van de Huis-ter-Heideweg open te houden voor al het verkeer. Het is een onwenselijke situatie als bewoners van Huis-ter-Heide, inclusief van de daar nieuw te bouwen/gebouwde wijken, straks alleen nog met de auto van en naar Zeist kunnen gaan via slechts een route over de druk bereden Zandbergenlaan.

10. Cultuur en sport laagdrempelig

Cultuur is wat mensen scheppen, ook in Zeist. Een breed aanbod aan cultuur en sport draagt bij aan vorming, gemeenschapszin en het verminderen van eenzaamheid onder inwoners die elkaar anders misschien niet zo snel ontmoeten. Daarom is het ook belangrijk dat cultuur en sport voor alle lagen van de bevolking toegankelijk blijft. De gemeente kan hier een belangrijke rol in vervullen, onder andere door sportclubs en instellingen op het gebied van kunst en cultuur te blijven ondersteunen. Al was het alleen maar om gemeentelijk vastgoed als het gebouw van De Klinker niet langer tegen 'marktconforme' prijzen te verhuren aan instellingen als Kunstenhuis/Idea (de bibliotheek). Dát de gemeente deze weg heeft ingeslagen is mede te danken aan een door de SP ingediende, en door de raad aangenomen motie in november 2024.

De inzet van de SP is om:

(10.1) de gemeente de beoefening van sport en kunst niet alleen te laten promoten, maar ook om sportverenigingen en instellingen op het gebied van kunst en cultuur te ondersteunen, bijvoorbeeld door het verlenen van kredieten om investeringen te kunnen doen voor de verduurzaming en/of renovatie van (eigen) panden.

(10.2) bibliotheekbezoek bij jongeren te stimuleren. Iedere jongere in Zeist krijgt een gratis bibliotheekpas uitgereikt.

(10.3) bij plannen voor nieuwe ontmoetingscentra, zeker waar dit wordt gecombineerd met grote woningbouwprojecten en wijkvernieuwingen, zoals in Vollenhove en de nieuw te bouwen wijk bij station Driebergen-Zeist, daar ook wijkbibliotheken een plek te geven. Ook in Austerlitz en Den Dolder (bij de bouw van een nieuw Dorpshuis) zou een gemeentelijke wijkbibliotheek of afhaalpunt moeten komen.

(10.4) aan alle vormen van cultuur, zoals jazz, blues, volksmuziek, dans, straattheater, popmuziek en rock ruimte te bieden. Leegstaande panden moeten gebruikt kunnen worden voor tijdelijke exposities en/of oefenruimtes.

(10.5) ieder kind en iedere inwoner met een achtergrond als vluchteling in staat te stellen te leren fietsen en zwemmen. Gezinnen met een laag inkomen worden hierin extra ondersteund door de gemeente.

(10.6) ieder kind en iedere jongere kennis te laten maken met een breed aanbod aan sport en cultuur. Bijvoorbeeld door de jeugd in onze gemeente jaarlijks een waardebon aan te bieden voor een gratis sportles of activiteit op het gebied van kunst of cultuur.

(10.7) financiële belemmeringen weg te nemen, zodat elk kind aan een beoefening van sport of kunst mee kan doen. Dit kan ook door de aanvraag voor ondersteuning vanuit het Jeugd/Volwassenenfonds Sport & Cultuur laagdrempelig te maken, via bijvoorbeeld de wegwijscafés.

11. Democrativering

Er valt in Nederland nog een wereld te winnen als het gaat om controleerbaarheid en het betrekken van de inwoners, waaronder omwonenden bij vernieuwingsplannen. Het organiseren van referenda en burgerberaden kunnen helpen om de kloof tussen inwoners en bestuur te overbruggen, mits de uitkomsten hiervan ook worden overgenomen door het lokale bestuur. Het houden van een burgerberaad draagt er daarnaast ook toe bij dat burgers met uiteenlopende opvattingen elkaar ontmoeten en met elkaar de dialoog (leren) aan (te) gaan. Bij gevoelige thema's als het vraagstuk over opvanglocaties voor asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen kan een extra vorm van burgerparticipatie helpen om de polarisatie onder de bevolking weg te nemen en daarmee ook een sterker draagvlak creëren voor een te nemen besluit over bijvoorbeeld een nieuwe opvanglocatie. In het proces van besluitvorming rond bouwprojecten dient ook de nieuwe bewoner, die nog geen huis heeft, een stem te krijgen.

De inzet van de SP is om:

(11.1) referenda, zowel correctief als op burgerinitiatief, mogelijk te maken in Zeist. Aan een bepaalde drempel voor wat betreft het aantal ondersteuningsverklaringen om een referendum te kunnen houden zal dan wel voldaan moeten worden en er zal uitsluitel moeten zijn over de vraag over welke onderwerpen een referendum mag gaan. De uitslag van zo'n referendum is bindend als aan deze randvoorwaarden voldaan is en het daarbij vast te leggen minimale opkomstpercentage gehaald is met een meerderheid die zich voor of tegen heeft uitgesproken.

(11.2) naast het referendum ook het burgerberaad (vaker) in te zetten als middel om bewoners een grotere stem te geven in vraagstukken waar anders de lokale politiek alleen over beslist. Beide vormen van participatie staan open voor inwoners vanaf 16 jaar.

(11.3) alle gemeentelijke stukken openbaar toegankelijk te maken. Uitzonderingen (zoals aanbestedingen) moeten door het college worden gemotiveerd en zijn van tijdelijke aard.

(11.4) de gemeente zich te laten houden aan de termijnen die de Wet Open Overheid (WOO) stelt voor het aanleveren van documenten waarvoor burgers bij de gemeente een WOO-verzoek hebben ingediend. Bij overschrijding van deze termijnen moeten aanvragers hierover altijd tijdig schriftelijk geïnformeerd worden.

(11.5) regels te stellen aan alle lokale politieke partijen om gegevens over ontvangen donaties, zowel financieel als in natura, openbaar te maken.

(11.6) bestuurders die de gemeenteraad willens en wetens foutief inlichten op een zwarte lijst te plaatsen en waar mogelijk strafrechtelijk te vervolgen.

12. Financiering publieke taken

Ook als het gaat over de vraag hoe publieke taken worden gefinancierd, kan het een stuk eerlijker. Want nu zijn de tarieven voor gemeentebelastingen voor iedereen gelijk, ongeacht draagkracht, terwijl er binnen Zeist grote verschillen bestaan in inkomens en vermogens. Daarbij behoort de gemeente Zeist al jaren tot de 5% van Nederlandse gemeenten met het laagste OZB tarief (nu: 0,06%) en heeft ze nu ook niet bepaald weinig vet op de botten, met (in 2026) ruim 800 euro per inwoner aan algemene reserve. Voor wat betreft de afvalstoffenheffing: daaraan betalen eenpersoonshuishoudens ten opzichte van huishoudens met twee of meer personen een verhoudingsgewijs een veel te hoog bedrag. En omdat de gemeente haar inkomsten voor een belangrijk deel haalt uit OZB, rioolheffing en legesinkomsten én mensen met duurdere koopwoningen ook meer te besteden hebben, lijkt het ons hoog tijd om de belangrijkste heffingen meer evenredig en progressief te maken.

De inzet van de SP is om:

(12.1) voor eigenaren van huizen en bedrijfspanden de rioolheffing progressief te laten meestijgen met de WOZ-waarde. Bij duurdere woningen dragen eigenaren dan extra bij om publieke taken te helpen bekostigen. Hierdoor zal de rioolheffing voor een groot deel van onze inwoners omlaag kunnen.

(12.2) het tarief voor afvalstoffenheffing voor twee- en meerpersoonshuishoudens te verhogen. De huidige tariefverdeling, waarbij tweepersoonshuishoudens slechts 16 procent meer betalen dan eenpersoonshuishoudens, is zeer onevenwichtig, zeker met het gegeven dat de groep van eenpersoonshuishoudens inmiddels al de grootste groep huishoudens is en nog verder zal groeien. Hierdoor zal het tarief voor afvalstoffenheffing voor eenpersoonshuishoudens in onze gemeente omlaag kunnen.

(12.3) in de gemeente Zeist een progressieve onroerendezaakbelasting (OZB) in te voeren, waarbij ook voor deze heffing moet gelden dat deze mee stijgt met de WOZ-waarde (bij woningen met een WOZ-waarde hoger dan 500.000 euro). Hierdoor kan de OZB-heffing voor de meeste huizenbezitters omlaag, omdat hij voor de duurste woningen fors zal stijgen.

(12.4) de gemeente uit haar eigen algemene reserve te laten putten voor de financiering van een (lange termijn) investering als de doorontwikkeling van het gemeentehuis, zodat andere investeringen (in de Zeister samenleving) die nu uit hetzelfde 'potje' worden betaald niet in het gedrang komen.

Onze kandidaten (bij ALV van 10 oktober 2025 vastgesteld):

1. David Tompot
2. Daan Overtoom
3. Chimène van Lunteren
4. Lennart van der Velden
5. Esther van Kouwen
6. Marianne Junger
7. Pieter Wout Duquesnoy
8. Gert de Heus
9. Jantje Paasman

SP Zeist

Voorzitter Marianne Junger

zeist@sp.nl

zeist.sp.nl

facebook.com/spZeist

